

LUẬT VỀ BIỂU TÌNH Ở CỘNG HÒA NHÂN DÂN TRUNG HOA

ThS. NCS Nguyễn Minh Tâm

1. Cơ sở hiến định của quyền biểu tình ở CHND Trung Hoa

Hiến pháp hiện hành của Trung Hoa là bản Hiến pháp được ban hành năm 1982 (sửa đổi, bổ sung năm 1988, 1993, 1999, 2004), trong đó, vấn đề quyền con người được quy định tại Chương II về “Quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân” (từ Điều 33 đến Điều 56);¹ và quyền biểu tình là một trong số những quyền tự do chính trị cơ bản được quy định tại Điều 35 như sau: *“Công dân nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa có quyền tự do ngôn luận, xuất bản, lập hội, tham gia tổ chức đoàn thể, đi lại, biểu tình”*.

Hiến pháp đồng thời cũng quy định những “nghĩa vụ đặc biệt kèm theo” khi thụ hưởng các quyền con người nói chung, quyền biểu tình nói riêng. Cụ thể, Điều 51 quy định về hạn chế quyền tự do và quyền lợi công dân như sau: *“Công dân nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa khi thực hiện quyền tự do và quyền lợi của mình không được xâm hại đến tự do và quyền lợi hợp pháp của nhà nước, xã hội, tập thể và công dân khác”*; Điều 53 quy định về nghĩa vụ tôn trọng pháp luật như sau: *“Công dân nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa phải tôn trọng Hiến pháp và pháp luật,... tuân thủ trật tự công cộng, tôn trọng đạo đức xã hội”*.

Từ những quy định trên có thể rút ra nhận định rằng, ở Trung Hoa, quyền biểu tình là quyền chỉ dành cho công dân và việc thụ hưởng quyền này có đi kèm theo những nghĩa vụ nhất định. Nói cách khác,

¹ Xem thêm toàn văn Hiến pháp Trung Hoa (bản dịch) trong cuốn “Tuyển tập Hiến pháp của một số quốc gia” (do Khoa Luật – ĐHQGHN biên soạn, Nxb. Hồng Đức, Hà Nội, 2012), tr.75-116.